

(Z)onderdak, een onderzoek van de Rekenkamercommissie Dordrecht naar het beleid rondom dak- en thuisloze jongeren.

Algemeen

Begrijpelijke taal

De Rekenkamercommissie vindt het belangrijk dat haar onderzoeken door iedereen gelezen en begrepen kunnen worden. Daarom maakt ze bij elk onderzoek een aparte samenvatting. Daarin wordt kort en met begrijpelijke taal de kern van het onderzoek belicht. Dit gebeurt aan de hand van de prestatieladder.

Prestatieladder

Wat is de prestatieladder? Dat is een handvat voor de Rekenkamercommissie om een paar belangrijke vragen te kunnen beantwoorden. Dit doet de Rekenkamercommissie omdat ze daardoor snel een beeld krijgt bij wat er aan de hand is, wat er goed gaat, wat misschien nog niet zo goed gaat en wat er nodig is om e.e.a. te kunnen verbeteren.

De vragen die aan de hand van de prestatieladder gesteld worden zijn:

1. Wat is er aan de hand en wat is het maatschappelijk effect?
2. Wat wordt er (aan) gedaan?
3. Wat kan er (nog meer) aan gedaan worden?

Samenvatting onderzoek

Onderzoek

De onafhankelijke Rekenkamercommissie Dordrecht heeft onderzoek gedaan naar het beleid van de gemeente rond de opvang van dak- en thuisloze jongeren in Dordrecht in 2020 en 2021. Zo moet duidelijk worden of de gemeente goede maatregelen neemt. Onderzocht is onder meer of er voldoende nacht- en crisisopvang is en of deze jongeren daarna makkelijk een plek kunnen krijgen bij begeleid wonen of een zelfstandig huis kunnen vinden.

Mensen zijn dakloos als ze geen vaste woonplaats of verblijfplaats hebben en ook niet staan ingeschreven bij een gemeente. Mensen zijn thuisloos als ze steeds wisselen van woonplaats of bed, bijvoorbeeld bij familie. Ze staan wel ingeschreven bij de gemeente.

Maatschappelijk effect: 'Tekort woonplekken; problemen verergeren'

In 2019 waren er ongeveer 10.000 jongeren tussen 18 en 27 jaar dak- en thuisloos in Nederland. In Dordrecht waren in die periode 50 dakloze jongeren bekend en 15 thuisloze. Onduidelijk is hoe groot deze groep precies is.

In Dordrecht bestaat geen aparte (crisis-)opvang voor jongeren. Zij worden opgevangen door het Leger des Heils of gaan naar een hotel. Er is een tekort aan plekken waar zij tijdelijk kunnen verblijven en een tekort aan zelfstandige woningen. Er zijn wachtlijsten voor beschermd wonen, wachtlijsten bij zorgaanbieders (zoals GGZ en verslavingszorg) en er ontbreekt een totale controle op dit probleem. Hierdoor blijven deze jongeren te lang in de opvang of in een zorgelijke situatie thuis, waardoor hun problemen erger worden. Daardoor is er ook een tekort aan opvangplekken voor nieuwe jongeren.

Activiteiten: 'Wat wordt er gedaan'

Uit het rekenkameronderzoek blijkt dat Dordrecht het steeds beter doet. Dordrecht verzamelt en bundelt informatie en maakt daarvan een overzicht voor alle betrokken partijen. Daardoor krijgen zij beter in beeld hoe het staat met de doorstroom – de verhuizing - van dak- en thuisloze jongeren van de opvang naar tijdelijke woonplekken, zelfstandige woningen en nazorg.

De samenwerking tussen organisaties die opvang van de jongeren kunnen regelen en kunnen geven, is verbeterd, zegt het onderzoek ook. Er zijn afspraken gemaakt in de regio voor uitbreiding van woon(zorg)plekken.

De gemeente heeft beleid gemaakt om te voorkomen dat jongeren dak- op thuisloos raken als zij na hun 18de jaar jeugdzorg verlaten. Dit moet nog verder uitgevoerd worden. De onderzoekers vragen daarbij ook om aandacht voor jongeren die uit de gevangenis komen.

Middelen: 'Wat te doen?'

Het rekenkameronderzoek stelt voor dat Dordrecht een aparte kleine (crisis-)opvang voor jongeren maakt. Ook moet ze zorgen voor meer verschillende soorten woningen, zoals kleine groepswoningen voor kwetsbare jongeren die nog niet zelfstandig kunnen of willen wonen.

Om te zorgen dat de opvang en doorstroming goed loopt, is in 2021 een organisatie opgezet: Toegangspoort Nieuwe Start. Hierin werken GGD ZHZ, de Sociale Dienst Drechtsteden, Avres, Sociale Wijkteams/Sociale Team en Leger des Heils nauw samen. Zij bieden mensen die dak- of thuisloos dreigen te raken hulp en ondersteuning. De onderzoekers adviseren betere centrale leiding en controle binnen deze organisatie. De GGD die deze taak heeft, moet dit beter doen.

Verder adviseren de onderzoekers om jongeren beter te ondersteunen bij het op de rit krijgen van hun eigen leven en ze mee te laten praten over hun behandeling. Er is meer voorlichting nodig, ook aan andere kwetsbare jongeren, zoals ex-gevangenen.

Het tekort aan woonplekken kan de gemeente aanpakken binnen het samenwerkingsverband Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen. Daarvoor is nieuw onderzoek nodig naar de afspraken met andere gemeenten, corporaties en zorgaanbieders.

Een ander advies is om een betrouwbaar overzicht te maken van onder meer deze groep jongeren, hoe zij worden begeleid, en wachttijden voor woningen. Dit inzicht helpt de gemeenteraad om haar controlerende taak beter uit te voeren.